'לא תפחידונו'

יצאה ב-11 בדצמבר מפשיה רומנה (איטליה), כשעל סיפונה 853 מעפילים ממזרח אירופה. דגל טורקי שהניפה הספינה לא הצליח להטעות ולא מנע מהבריטים לעקוב אחריה, ובסופו של דבר השתלטו עליה במרחק 90 מייל מחיפה. ב-23 בדצמבר הגיעה בגרירה לחיפה. המעפילים, יחד עם אנשי הצוות שהתערבבו בהם נשלחו לקפריסין.

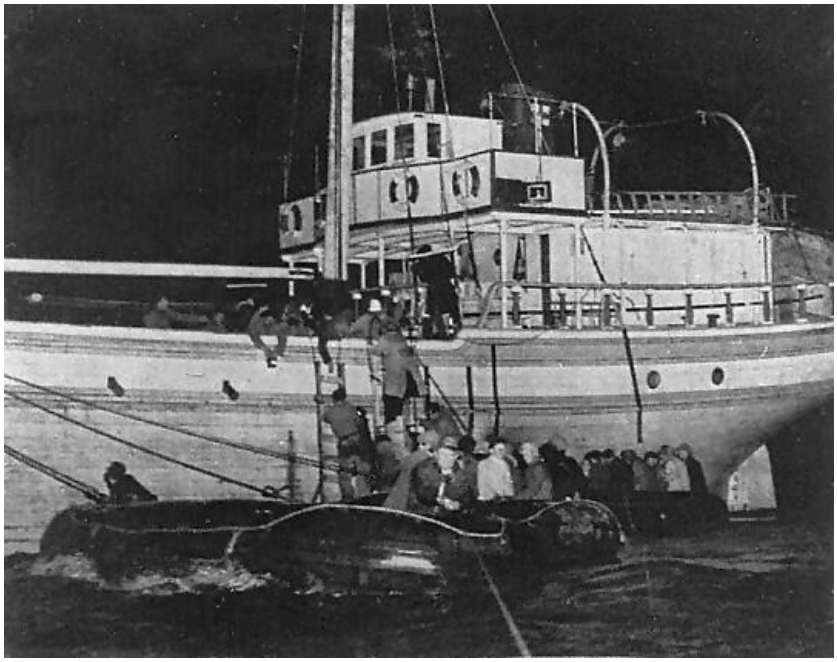

מפרט טכני

שמות קודמים	Maria Christina, סאטורנה
שם צופן	הנוצריה
שנת בניה	1946
סוג כלי השייט	ספינה עשויה עץ, שני תרנים מדגם Schooner. מידותיה: 14*29*132 רגל. סיפון אחד.
תפוסה	371 טון גרוס. יכולת העמסה 500 טון.
הנעה	מנוע דיזל אנסלדו איטלקי, 300 כ"ס.
מהירות	9 קשרים.

רכש והכנה

הרוכש	בן ירושלמי - המוסד לעלייה ב' באמצעות אגיס, קבלן אוניות מיוון, עבור Fratelli D'Amico.
מקום הרכישה	איטליה.
גילוי בריטי בשלב זה	לא ידוע.
צוות ההכנה	בן ירושלמי, בעלי מלאכה מקומיים ומלווי הספינה.
ארגון הספינה להעפלה	הספינה הוסבה במעגן פורטו סנטו סטפנו, איטליה. נבנתה קונסטרוקציה של דרגשי לינה. הספינה צוידה בסירת עץ ל- 10 אנשים ושלוש סירות גומי. כן צוידה ב- 21 טון דלק (טון וחצי ליום), מזון ל- 14 יום, ומיכלי מים 30 טון.

צוות ומלווים

מפקד הספינה	גד לסקר – פלי"ם.
מלווים נוספים	פנחס משקוב.
גדעונית	צפורה רוזן.
מכשירי קשר	שני מקלטים, שני משדרים, שני גנרטורים. נבנה עבורם סליק בחרטום מתחת למחסן המזון.
רב חובל	איטלקי.
צוות	שמונה איטלקים.

העלאת מעפילים

נמל / אזור ההעלאה	צ'ויטבקיה (Civitavecchia), איטליה.
יחס השלטונות	ההעלאה נעשתה בחשאי.
מספר מעפילים	853
מוצא ושיוך תנועתי	הונגריה, רומניה, צ'כיה, פולין. מתנועות נוער ציוניות שונות. מהם 401 גברים, 296 נשים. רובם בגיל 30 ומעלה.
מחנה המעפילים	מקומות שונים באזור ההעלאה וכן בצפון איטליה.
דרך הגעה לאזור העמסה	בקבוצות קטנות של 30-40 איש שהגיעו במשאיות, ברגל וברכבת מאנקונה (Ancona) בצפון איטליה, שבה הגיעו 300 איש. בדרכה עצרה הרכבת בפזארו (Pesaro) ושם עלו מלווים לבושי מדים אמריקנים. קבוצה נוספת הגיעה ב- 8 בדצמבר באוטובוס.
ההעלאה	בסירות ב- 03:00 ב- 10 בדצמבר. ההעלאה נמשכה עד עלות השחר של 11 בדצמבר.
ארגון הספינה	המעפילים היו מאורגנים בקבוצות על-פי השתייכותם הארגונית. על הספינה חולקו תפקידים.

ההפלגה

תאריך ושעה	11 בדצמבר 1947 לפנות בוקר.
נתיב ההפלגה	הספינה יצאה ללא בעיות, דרך מיצר מסינה, כרתים, אלכסנדריה, לאורך החוף המצרי.
אירועים בדרך	הדרך נמשכה 13 יום. ביום השישי התחוללה סערה עזה.

עימות עם הבריטים

גילוי וליווי בריטי	ב- 22 בדצמבר ב- 10:10 הופיע מטוס מדגם ליברטי שחג כעשר דקות. ב- 18:00 בקירוב הגיעו ארבע משחתות.
הכנות לעימות והוראות	הוראות להניף דגל תורכי, כאשר שם הספינה קבאצ'ו. אין להתנגד בלב ים. אם ייתקלו במשחתת יאמרו כי מפליגים עם מטען לאלכסנדריה. אם ישתלטו הבריטים על הספינה, על המלווים להתערב בין המעפילים ולהמשיך עימם לקפריסין. יש לחבל במנועי הספינה אם ינסו להוביל אותם מחוץ לגבולות הארץ. ההוראה הייתה להמשיך בקשר עד לרגע ההשתלטות, ואחר כך להחביא את המכשירים.
העימות ותוצאותיו	ב- 23 בדצמבר ב- 06:30 בבוקר, במרחק 90 מיל מהחוף, השתלטו הבריטים על הספינה ללא התנגדות. הספינה נגררה לנמל חיפה. ב- 10:15, ב- 23 בדצמבר, הועברו האנשים לספינת הגירוש אושן וויגור. ההעברה נעשתה בשקט. עיתונאים וצלמים סיקרו את הפעולה.

חילוץ מלווים

הוראות והכנות לחילוץ	ההוראות היו להסתתר או להתערב עם המעפילים.

תוצאות

לאן הגיעו המעפילים	למחנות מעצר בקפריסין.

שונות

להפלגה זו הצטרפו ארבעה אנשים יוצאי דופן, מטרתם הייתה לצלם סרט על העלייה הבלתי לגאלית. מדובר היה בצלם הסרטים מאיר לוין, בסופר ברטראד הסה, בעיתונאית תרז סוזאן ובעיתונאי י. מיכאלביץ. אלומות האור החזקות הביאו למקום ההעלאה על החוף כפריים רבים ששוכנעו ע"י עדה סרני עצמה כי מצלמים כאן סרט על מלה"ע השנייה ותו לא. הכפריים ביקשו לעזור ואכן עזרו בהעלאה ובהשטת הסירות, ואף באו על שכרם.

בקיץ 1948 נשלפה מ'צי הצללים', שופצה, ועסקה בהסעת עולי גח"ל בנושאה את השם 'ירדנה'.